

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 26. aprila 1930.

Telefon št. 2552.

STEV. 50.

Stanje in izgledi izvoza našega lesa.

Izjava g. ministra za šume in rude dr. A. Korošca.

G. minister za šume in rude gosp. dr. Anton Korošec je dal poročevalcu »Obzora« glede stanja naše lesne industrije sledečo izjavo: Tudi če razmere in izgledi za našo lesno industrijo niso najpovoljniji, vendar niso taki, da bi bilo treba obupati. Zaradi hiperprodukcije lesne industrije so cene na svetovnih tržiščih znatno padle, tako da naša industrija ni mogla dovolj hitro slediti padanju cen. Edino naš prvovrstni hrastov les bo lahko obdržal sedanje cene, ker se povsod povprašuje po njem, toda to je z ozirom na celokupno produkcijo prav majhen odstotek.

Večina naše lesne produkcije pa na noben način ne more računati na zvišanje cen. V tem pogledu je treba vzeti v poštev razmerje med našimi industrijskimi podjetji in lastniki gozdov. Industrija zahteva veliko in kvalitativno dobrega lesa toda po nizki ceni. Interesi obeh in drugih gredo v tem pogledu narazen, a eno je, kar morejo lastniki gozdov in industrija istočasno zahtevati, to je: ublažitev napetosti v diferenci carinske tarife za izvoz nepredelane surovega lesa in testerizirane robe. Poleg vsega tega je potrebno ustvariti atmosfero zaupanja med državo in veliko industrijo.

V gospodarski politiki se je treba na vsak način truditi, da dobimo zopet nazaj izgubljeni tržišča v Nemčiji, ker težko bomo kje drugje našli tako jakaga konsumenta za naše surove produkte in pol-fabrikate.

V prvih mesecih leta 1930 je nastopilo izvestno poplavljanje za nekatere vrste robe. Naši stari kupci: Anglija, Holandija, Belgija, Francija, Švica, Španija in Italija so se zopet pojavili. Pa tudi Nemčija, Avstrija in Ogrska niso izostale.

Imeti je treba v vidu nagli porast in pomen, ki ga je pridobil eksport ruskega lesa. To dejstvo zasluži prav posebno pozornost, ki mu jo sicer tudi pripisuje mednarodno lesno tržišče. Od onega dne, ko je Sovjetska Unija bila vezana s trgovinskimi pogodbami z drugimi državami, je sovjetsko lesno gospodarstvo začelo močno uplivati na razvoj mednarodnega lesnega tržišča, a to je karakteristično za sedanost, ker z naše strani ni bilo temu pojavu pravočasno posvečeno dovolj pozornosti.

Kakor v deželah, ki proizvajajo les, tako tudi v onih, ki ga kupujejo, dobiva položaj, ki se ustvarja z ozirom na eksportno kampanjo Sovjetske Unije, čisto posebno lice.

Kakor je znano, znaša celokupni kvantum lesa, ki gre preko svetovnih tržišč, 85 milijonov m³ letno. Od tega odpade 55 milijonov m³ ali 65% na evropske države. Obseg mednarodne lesne trgovine stoji v zadnjih letih na istem nivoju. Eksport predelane lesnega materiala je znašal leta 1927—1928 98,2 milijona rubljev, to se pravi, da je eksport v tem letu po vrednosti nadkrilil 5-5 krat eksport iz leta 1921 in 1922, a po količini 6-5 krat. Poleg tega se je povečal delež Sovjetske Unije na svetovnem lesnem trgu, kar se tiče evropske trgovine, od 5-7 na 8-9%. Poleg glavnega tržišča za sovjetski les, to je Anglija, je preplaval ruski les tržišča v Holandski, Nemčiji, Franciji, kakor tudi v preokceanskim deželah Amerike.

Ruski izvoz, izražen v tisočih standardov, je znašal v

	Anglijo	Holandijo	Nemčijo
leta 1928	354	61	65
leta 1929	550	140	86
leta 1930	750	180	120

Kar se tiče ruskega izvoza v letu 1930, je rečeno, da se bodo začasno pojavile povečane kvote in da bo ta pojav vplival občutno na konjunkturo mednarodnega lesnega trga.

Mišljenje industrijecev, da bo Sovjetska Unija zaradi neuspešnih pogajanj z Broker-jevim sindikatom v Angliji skušala vso svojo eksportno moč vreči na kontinent, ni upravičeno. Predpostavljati moremo, da se bo eksportna kvota povečala v Holandiji, toda povečanje eksporta ruskega lesa na kontinentalnih tržiščih bo ostalo omejeno.

Kakorkoli se pač končajo pogajanja med Sovjeti in velikimi angleškimi uvozniki, vendar ostane sigurno, da se glavno tržišče za ruski les slej-koprej nahaja v Angliji. Z druge strani pa bo povečani eksport rezane blaga iz Sovjetske Unije pogodil v prvi vrsti severne — Nordijske države. Toda te države bodo v zvezi z Anglijo še vedno našle pota in pa sredstva, po katerih bodo svoj odviskec na lesu spravile v Ameriko, kakor se je to dosedaj dogajalo, ali pa bodo severne države morale svoj

eksport reducirati. Sicer pa ima začasna invazija sovjetskega lesa po vsej priliki prehodni karakter, ker ta povečani izvoz Sovjetska Unija verjetno ne bo mogla tehnično izvesti, vsaj ne za daljšo dobo, če ne bo hotela svojih zalog brez cene vreči na tržišče.

Glede vprašanja v kakšni in v koliki meri mora država priskočiti lesni trgovini na pomoč, je gospod minister izjavil: Od šumarstva se je zahtevala še ena žrtve, da namreč ministrstvo za šume in rude stopi svoj čas pred finančni odbor s komercializiranjem šumskega gospodarstva. Vsi oni, ki so to zahtevali niso bili v dovoljni meri poučeni o vprašanju rentabilnosti šumarstva, ker bi sicer težko prišli na idejo o komercializaciji.

V šumarstvu se daleko močneje izraža zakon padanja dohodka od zemljišča kakor v poljedelstvu. Produkcija lesa se ne more samovoljno in v smislu naredb povečati. Investicije za ojačenje prirastka v gozdu imajo uspeh šele čez nekoliko človeških generacij. Nobeno komercializiranje ne more spremeniti prirodnih predpogojev produkcije v gozdnem gospodarstvu. Poskus, da se osnovni principi — ki so v navadi v trgovini in v ostalem gospodarskem življenju — aplicirajo tudi na gozdno gospodarstvo, bi spravil naše gozdove v propast. Nobena vrsta produkcije ni sposobna za tako trajno dobo. Sadeve šumarstva sedanosti morejo uživati tudi jako pozna pokolenja.

Jugoslovanska svobodna cona v Solunu urejena.

Dne 23. t. m. je Nj. Vel. kralj podpisal zakon o ureditvi jugoslovanske cene v Solunu, ki ustvarja ugodne pogoje za razvoj in intenzivno poslovanje naše svobodne cone v Solunu.

V dosedanjem svojem poslovanju je bila uprava cone urejena na podlagi uredb z dne 21. marca 1927. leta ter izenačena z ostalimi enakimi ustanovami v državi. To je oviralo njeno delovanje, ker se nahaja ustanova v inozemstvu. Ministrski svet je zato na predlog ministra financ že 25. aprila 1929. leta sklenil, da se z vrhovnim sklepom izda zakon, s katerim bi se ta cona, ki je dotadaj stala pod upravo ministra financ, prenesla v resor ministra trgovine in industrije in da se tako ta gospodarska ustanova osamosvoji in napravi sposobna za svoje pravo delo, ki mora biti čim intenzivnejše. Zakon je dal tej coni potrebno svobodo, tako da dobi ta cona s tem zakonom mnogo večjo elastičnost v svojem delu. Mogla bo takorekoč na licu mesta vršiti vse svoje posle, ki se tičejo tranzitnega trgovskega poslovanja, plačevanja različnih taks itd. Za ureditev potrebnih skladišč je že v budžetu predvidena gotova vsota. Pri rešitvi tega vprašanja bodo sodelovali zainteresirani gospodarski krogi in to na ta način, da se bo pri direkciji cone ustanovil trgovski odbor za posvetovanja za rešitev vseh conskih vprašanj.

Direkcija cone se bo razdelila v osem oddelkov: v administrativni, blagajniški, glavno carinarnico, železniško sekcijo, odpravnništvo, oddelek za lučno ureditev, veterinarsko postajo in finančno kontrolo. Administrativni oddelek je neposredno podrejen ravnatelju cone, a na čelu ostalih oddelkov stojijo strokovni starešine. Položaj uradnikov bo urejen tako, da

bodo mogli delovati čim boljše na svojih položajih. Minister trgovine in industrije bo v soglasju z ostalimi v poštev prihajajočimi ministrstvi predpisal tozadevno uredbo, ki bo odgovarjala tamošnjim prilikam.

V prvih 6 mesecih delovanja cone, to je od 1. julija do 31. decembra lanskega leta, je šlo skozi našo solunsko cono 2656 vagonov blaga in živine. Od tega 1726 vagonov izvoza, 933 vagonov pa se je uvozilo v našo državo. Glavni predmeti izvoza so: rude 917 vagonov in les (409 vagonov). Nadalje seno, žito itd.

Cona ima 2 skladišči in en silo za žito ter stajo za živino. V tekočem proračunu je predvidena vsota 860 tisoč dinarjev za razširitev teh objektov in za tlakovanje pristana. Z razširitvijo teh objektov bo solunska svobodna cona pridobila novih možnosti za svoj razvoj, kar je velike važnosti za našo državo.

VEČJA SKUPINA GOSPODARJEV IN ZNANSTVENIKOV IZ GRČIJE OBIŠČE NAŠ VELESEJEM.

Pripravlja se večja skupina grških in-
dustrijcev, trgovcev, univerzitetnih profesorjev, ravnateljev raznih podjetij i. dr., da obišče Beograd, Zagreb in Ljubljano. Izlet organizira jugoslovanska trgovska zbornica v Solunu. Sprva je bilo določeno, da se vrši izlet že prve dni maja. Ker si želijo izletniki ogledati naš velesejem, se je izlet preložil do konca maja ob času velesejma. V skupini bo tudi 5 novinarjev. Prijavljeno je vsega od 45 do 50 oseb. Program bivanja gostov v Sloveniji ni še določen. Skoro gotovo pa je, da si bodo ogledali Bled, Celje, Rogaško Slatino in mogoče še kako drugo naše letovišče.

Reklama na ulici.

(Konec.)

Blago z znamko garantira za dobroto ali kvaliteto blaga, ustvarja torej stvarno in resnično reklamo. — Znamka ima v reklamah neko moralnost z zelo visoko vrednostjo. Mi vidimo sedaj, da dobiva simbolični znak v reklamah z vsakim dnem večji vpliv. Mnogi trgovci se obirajo, da bi si omislili tak znak. Dobro vedo, da je važen, toda ne vedo, kaj bi z njim počeli. Nekateri se celo boje uporabljati ga, vključ temu, da prodajajo ali izdelujejo izvrstno blago. Nekateri pa imajo znamko za glavni in uspešni temelj v reklamah in to ne brez vzroka. Vsak nehoti misli, to blago, ki ima znamko je gotovo dobro, ker lastnik znamke sigurno noče, da bi se ga spomnili kot prodajalca slabega blaga. Znamka naj se konsekventno uporablja, na pečatniku, na računih, na pismih, na hišnem portalu, na avtomobilu in sploh povsod. Znamka naj bo vtisnjena, pri hiši vklesana v kamen, na avtomobilu barvana itd. Glavna stvar pri znamki je, da je simbolična, umetniška in povprečnemu razumu mešana prirojena. (Reklama je vendar za vse in ne samo za umetnike.) Posebno nevarno je pri teh znamkah posnemanje. Na prim.: Moj konkurent, ki izdeluje perilo, ima konja, jaz, ki izdelujem obleke, si zberem vola. Mnogo stroškov in težav zahteva taka varstvena znamka, ker edino umetnik, ki se razume v tej stroki, je sposoben ustvariti nekaj pripravnega. — Slikovno znamko navadno ustvarja umetnik sam. Besedno znamko pa ustvarja navadno več ljudi: umetnik, slovničar in trgovec. Umetnik napiše ali naslika besedilo, slovničar skrbi, da je izrek blaglasen in trgovec izraža željo in daje grobe črte, kako naj zgleda besedna znamka. Posebno je treba paziti, da so take znamke tako narejene, da jih ni lahko zamenjati.

Reklama na fasadi.

Taka reklama je ostro vezana na že dani prostor, zato ni tu tako lahko napraviti dobro reklamo, kot recimo pri kakem plakatu. Tekst mora vsebovati bistvo in najpotrebnejše.

Nekateri umetniki-puristi so proti vsaki fasadni reklamni, češ da kviri arhitektonsko vrednost stavbe. Vsak napis, ki ga namestite namreč na hišo, kazi in kviri celotni vtis, ki ga stavba daje. Ti umetniki-puristi zahtevajo, da bi se napis napisali in vklesali neposredno na steno. Ta zahteva je teoretično seveda zelo pravilna. Kjer so razmere tako ugodne, tam je gotovo greh, ako bi vporabljali druge vrste reklame. Toda to ni vedno mogoče. Ni vsak trgovec obenem lastnik hiše. Lastnik hiše pa ne bo tako radevoljno pustil vklesati ali vsekati kako tuje ime trgovca, ki ima v najemu kak njegov lokal.

Zato segajo trgovci, ki niso obenem hišni lastniki, po drugem sredstvu. Metalne ali kovinske črke so njihovo geslo. Navadno imajo te črke še lep obliko in pri namestitvi se ozirajo tudi na stavbo. Napis nad trgovino naj visijo naprej, ker kvirajo vertikalno črto fasade. S tem, da so ti napis nagnjeni, niso bolj čitljivi kot prej. Še nekaj o napisih nad trgovino. Mnogokrat vidimo, da vsebuje napis samo trgovčevo ime in priimek. Svojo stroko pa izpušča. Pri trgovinah z galanterijo ali manufakturo ni to nič hudega, saj človek v izložbi vidi kaj prodajajo. Toda pri trgovinah z lesom, s premogom ali pri pekarnah,

ki nimajo takih izložb, je pravilneje če napis vsebuje v prvi vrsti stroko in nato šele z manjšimi črkami ime lastnika.

Reklama na čelni strani hiše.

Z reklamo se tvrdka reprezentira. Tu bi veljal rek: »Kakršna reklama, taka tvrdka.« Ako se kaka oseba, ki hoče kaj veljati, oblači lepo in v slogu, bi rekel, zato mora biti tudi reklama v stilu izdelana. To velja posebno, ako je nameščena na prazni hišni steni, kjer je vrsta hiš pretrgana. Reklama na čelni strani hiše je navadno v velikih dimenzijah, toda to ni potrebno. Tudi reklama v zelo ogromnih dimenzijah ni velika, ako človeka ne prevzame, ali ako ga ne veže na sebe. Taka stena ni pripravna za to, da bi izgledala vsa popisana kot inseratna časopisna stran. Ako je na taki steni samo ena reklama, bo ta zelo učinkovita. Čim več jih je, tem manj so vse učinkovite. Predstavite si »Kino dvor«! Ko bi bila ta stena vsa popisana, ne bi imela nikakega efekta, tako pa učinkuje pač odlično.

Pri namestitvi takih reklamnih napisov je treba strogo paziti, na kakšno razdaljo naj učinkuje. Slika naj ne sega pregloboko k zemlji. Ta del reklame, namreč na čelni strani hiše, je najtežji in srečen je lahko dotični lastnik, ki se mu posreči, da mu umetnik izvrši dobro reklamo.

O plakatih, ki se pri nas večinoma po natečajih oddajajo, in o izložbenih oknih, za katere imamo že odlične umetnike, bomo dovolj v različnih revijah in dnevnih časopisih.

PRED UZAKONITVIJO POSELSKEGA REDA.

Centralni odbor za posredovanje dela v Beogradu je po nalogu ministarstva za socialno politiko sestavil načrt novega zakona o službenih odnošajih hišnih in gospodinskih poslov. Načrt zakona je bil razposlan vsem javnim borzom dela, da ga prouče in stavijo morebitne izpopolnjevalne predloge. Ta zakonski osnutek se naslanja večinoma na v Sloveniji veljavni poselski red. Odpovedni rok znaša 14 dni, ako ni bil izrecno določen daljši rok. Vsak posel ima po dveh letih službovanja pravico do enotedenskega dopusta in nato v isti izmeri vsako drugo leto. Med dopustom pripada poslu normalna plača in še hranarina v iznosu polmesečne plače.

NOVO POSOJILLO ZA ZAŠČITO KAVE.

Brazilska država Sao Paulo namerava najeti novo veliko posojilo za Zavod za zaščito kave. Vršijo se pogajanja z banko Schroeder and Co. v Londonu in New Yorku. Višina posojila bi odgovarjala vrednosti povprečnega letnega brazilskega pridelka, to je 16 milijonov vreč kave ali 200 milijonov dolarjev. Del posojila bo podpisan kot tudi pri prejšnjih prilikah na evropskem kontinentu.

EVROPSKI KONTINENTALNI KARTEL VAGONOV.

Pogajanja o ustanovitvi tega kartela so dovedla do predpogodbe, in upajo, da bo pogodba v začetku junija končno veljavno podpisana. Kartel hoče v bistvu urediti eksportne razmere in s tem preprečiti padanje cen. Kvote so sledeče: Belgija 34-6%, Nemčija 28-8, Francija 13, Italija 10-5, Češkoslovaška 6-9, Ogrska 2-9, Avstrija 2-2, Švica 0-7. Pri izračunjenju kvot so upoštevali več momentov, tako eksportni razvoj, kapaciteto in konkurenčno zmožnost. Belgija je dobila zato tako visoko kvoto, ker eksportira skoraj 80 odstotkov svoje produkcije.

ZMERAJ VEČ AMERIŠKIH TRAKTORJEV V RUSIJO.

Inozemska prodaja traktorjev v U. S. je dosegla letos vsled velikih ruskih naročil rekordno višino. Po poročilu ameriškega trgovskega urada je bilo prodanih v Zedinjenih državah samo v februarju 12.635 traktorjev, v vrednosti 15 milijonov dolarjev, večinoma v Sovjetsko Rusijo. Februarski izvoz je bil po številu za 116 odstotkov večji kot lani, po vrednosti pa za 182 odstotkov.

Dunajsko finančno pismo.

R. Natscheredetz piše: Trgovska pogodba z Nemčijo ne more zadovoljiti. Diktiral jo je edinole gospodarski egoizem, ki se je pri Nemčiji posebno močno javil. Dve leti so se pogajali. Za Avstrijo je bilo posebno ugodno to, da se je mogla sklicevati na dejstvo, da je v trgovini z Nemčijo ona tista, ki daje. Tretjina avstrijskega trgovskega deficita gre na račun Nemčije, ki je v preteklem letu uvozila v Avstrijo za 690 milijonov šilingov blaga, dočim ga je kupila v Avstriji samo za 350 milijonov šilingov. A avstrijski delegati se na to niso v prvi vrsti sklicevali, temveč so vodili pogajanja tako, kot da bi zastopali samo obmejne pokrajine, ne pa vso državo. Obmejni okraji Avstriji se trgovsko-politično nahajajo v zelo kočljivem položaju. Gornja Avstrija na primer s svojim velikim previškom živine nima nobenega drugega prodajnega trga, kot južno Nemčijo; prav tako je za žage, ležeče ob nemški meji, izvoz v Nemčijo življensko vprašanje. Za ti dve poziciji so se borili leta in leta; sedaj se je dosegel sporazum, a na škodo industrije, ki ne samo, da ni nič posebnega pridobila, temveč je morala žrtvovati celo marsikakšno prednost, ki jo je uživala doslej v trgovini z Nemčijo. Tekstilna industrija na primer, ki je veliko pričakovala, ni nič dobila. Omembe vredno zboljšanje je dosegla samo konfekcijska industrija svile in volne in pa pleteno blago.

Neprimerno več je dosegla Nemčija. Skoraj neokrnjeno je obdržala svoj izvoz v Avstrijo in je preko tega dosegla še druge prednosti. Med temi je najvažnejši prost seznam za veliko število strojnih tipov, ki jih Avstrija iz Nemčije uvaža. Nekateri trdijo, da je mogla Avstrija to lahko dopustiti, ker so v prostem seznamu samo taki stroji, ki jih Avstrija ne producira. Indirektno pa je avstrijska industrija vendarle prizadeta; kajti če so enkrat nemški stroji v Avstriji udomačeni, jih bo težko izriniti z avstrijskimi, čeprav v tem slučaju prosti uvoz preneha. Tudi povsod drugod so znali Nemci varovati svoje koristi bolje kot Avstrijci.

Splošno se je pri pogajanjih z Nemčijo zopet opazilo, da preveč industrija-lizirana država pri sklepanju trgovskih pogodb nima lahkega stališča. Zato so se čudili zveznemu kancelarju, ki se je v nekem razgovoru zavzemal za še večji dvig eksporta, v katerem vidi uspešno sredstvo v boju proti brezposelnosti.

Gremij trgovcev v Konjicah vabi k rednemu letnemu običnemu zboru gremija trgovcev za politični okraj Konjice, ki se vrši dne 29. aprila 1930 ob 9. uri v dvorani okrajne hranilnice v Konjicah. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo delegata o delovanju zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo v poslovnem letu 1929. 3. Odobrenje zapisnika zadnjega običnega zbora. 4. Poročilo o delovanju gremija 1929. 5. Računski zaključek za leto 1929. 6. Odobrenje proračuna za leto 1930. 7. Volitev 2 delegatov in njih namestnikov v občni zbor Zveze trg. gremijev. 8. Volitev dveh preglednikov za pregled računa za leto 1930. 9. Volitev preizkuševalne komisije gremija trgovcev v Konjicah. 10. Raznoterosti. — Načelstvo vabi vse svoje člane, da se zbora zanesljivo udeleže. V slučaju nesklepnosti se vrši uro pozneje drugi občni zbor ravnotam, z istim dnevnim redom, ki pa sklepa veljavno, ne glede na število članov.

KOLINSKA
TVORNIKA CIKORIJE
LJUBLJANA

PRAVA
KOLINSKA CIKORIJA!

Pravi, da dela polovica industrije za eksport; ta eksport je v zadnjih letih narasel za 500 milijonov šilingov in če bi še za 500 narasel, bi se mogla večina brezposelnih zaposliti. Tako enostavno to pač ni. Kdo naj pa še nadalje kupuje avstrijsko blago, če je Avstrija na vseh straneh obdana od carinskih mej! In koliko industrij v Avstriji more trditi, da z eksportom kaj zaslužijo? Večinoma eksportirajo zato, da svoje nabavne stroške pocienijo, ona prodajo svoje blago brez haska in prevzamejo poleg tega še kreditni riziko. Večkrat je tudi eksport samo zasilni eksport, da se blagovne zaloge zredčijo. Dobro se godi samo onim industrijam, ki morejo živeti brez eksporta; take so na primer: pivovarne, elektrarne in v novejšem času tudi tovarne kablov in vagonov. Vsi drugi obrati, ki prodajo večji del svoje produkcije v inozemstvo, so na slabem ali pa se le s težavo še vzdržujejo. Papirna industrija, doslej izjema, se mora po tarifnem povišanju zveznih železnic tudi zadovoljiti z eksportnimi cenami, ki ne dajo nobenega dobička in bo morala divedenke skrbeti ali pa jih je že. Na način, ki ga je pokazal zvezni kancelar, se brezposelnost v Avstriji ne da odpraviti. Več pozornosti zasluži predlog dr. Güntherja, ki je za splošno skrčenje delovnega časa. Seveda zadeva tudi ta načrt na težkoče in bi se dal, kakor priznava dr. Günther sam, uresničiti le potem mednarodnih dogovorov. Industrija ne potrebuje eksporta, temveč domačih naročil, in zato je obrnjeno vse njeno upanje na skorajšnji najem investicijskega posojila. Glede tega posojila je zvezni kancelar optimist in misli, da bo izvedeno še v tekočem letu. Drugi pa niso tega mnenja, tako tudi ne dr. Hainisch, avstrijski trgovski minister. Kdo bo imel prav, o tem bo odločila sprejemna možnost denarnih trgov, ki bodo morali prebaviti najprvo nemško reparacijsko posojilo. Spet pa se sliši tudi mnenje, da bo prišlo avstrijsko posojilo morda prej na vrsto kot nemško; pravijo, da je konstelacija denarnih trgov sedaj taka, da je smatrati nemško posojilo kot zajamčeno in da mu nobeno drugo posojilo ne more napraviti resne konkurence, tudi če je prej najeto.

Delniški trg je v zadnjem času nekoliko odnehal; izjema so bile elektrarne, v prvi vrsti Siemensove delnice, ki so profitirale vsled višje taksacije dividende. Vesti o grozečem znižanju dividende pri podjetju Rima, označajo kot prenačljene.

Možnost izseljevanja v Turčijo — opozorilo!

V zadnjem času so iz raznih krajev naše kraljevine prihajala vprašanja na turški konzulat v Zagrebu, ali je v Turčiji prilike za zaslužek in zaposlitev ter pod kakimi pogoji. Zaradi okolištin, da interesenti pogosto radi tega potujejo v Zagreb tudi iz oddaljenejših krajev ter vsled tega nastanejo ljudem nepotrebni stroški za potovanje, a pripoveduje se tudi, da hodijo po vaseh nekakšni agenti, ki vabijo narod na potovanje v Turčijo in pobirajo provizijo za svojo intervencijo, je turški konzulat v Zagrebu dal glede potovanja v Turčijo sledeča pojasnila, ki veljajo po predpisih angorske vlade:

Izvrševanje duševnih in manualnih profesij v Turčiji je principijelno pridržano za podanike turške republike. V slučaju, kadar podaniki kraljevine Jugoslavije nameravajo iskati v Turčiji zaposlitev, morajo najprej stopiti v zvezo z eno za njihovo strogo vpoštev prihajajočo tvrdko (podjetnikom) v Turčiji, skratka s poslodajalcem, ki izda pismeno izjavo, da bo dotično osebo res zaposlil.

Na temelju tega garancijskega pisma izda konzulat republike Turčije v Beogradu posebno dovoljenje, potrebno za osebe, ki iščejo zaslužek v Turčiji, kakor tudi predpisani potni vizum. Vsi, ki torej žele dobiti zaposlitev v Turčiji, se naj strogo drže teh navodil.

Čitajte in razširjajte
»TRGOVSKI LIST«

Po svetu

Za zboljšanje gospodarskega položaja v Turčiji so izdelali v ministrskem svetu obsežen program. Za poljedelstvo n. pr. je dovoljenih 20 milijonov turških funtov; s 15 milijoni naj pomaga kmetom Poljedelska banka, 3 milijoni so določeni za osnivanje lokalnih industrij, z 2 milijonoma more poljedelski minister prosto razpolagati.

Fuzija nekaterih večjih angleških avtomobilnih družb je pred zaključkom. O fuzijskih stremljenjih teh podjetij smo že poročali in tudi o tem, da gre njih obrambni boj v prvi vrsti proti Fordu in proti General Motors.

Obtok bankovcev v Avstriji je znašal po zadnjem izkazu Narodne banke 970 milijonov šilingov in je bil krit s 74-4 odstotki.

Angleški producenti cina so na zborovanju v Londonu sklenili, da bodo lanske produkcije skrčili letos za 20 odstotkov.

Angleški kemični trust je imel v preteklem letu 5.780.000 funtov čistega dobička, za 10 odstotkov več kot v prejšnjem letu. Dividenda je zopet 8-odstotna.

Angleške železnice nakupujejo avtobusna prometna podjetja, da spravijo medsebojni promet v sklad in si odstranijo konkurenco.

Na prihodnji seji Mednarodne zveze surovega jekla se bodo posvetovali o poostitvi produkcijske omejitve. Večina včlanjenih tovarn je s poostreno omejitvijo že pričela.

Nemška pivovarniška industrija je sklenila, da bo vsled zvišanja davka tudi ona zvišala cene. Tako pride slednjič zmeraj in povsod vse na pleča konsumenta.

Pizenska delniška pivovarna »Gambrinus« izplačuje zopet 33-4-odstotno dividendo ali 100 Kč. Družba spada sedaj h koncernu Mešanske pivovarne in se njene delnice na borzi ne kotirajo več.

Svetovna produkcija surovega jekla je lani za 58 odstotkov večja kot leta 1913, svetovna produkcija surovega železa za 25 odstotkov.

Grška Agrarna Kreditna banka je dobila v Londonu posojilo 2.000.000 funtov. Polovica ji je dana takoj na razpolago. Vrhutega je sklenil guverner grške Narodne banke Grosopoulos v Londonu posojilo v znesku 600.000 funtov za družbo produkcije umetnih gnojil.

Pražki vzorčni sejem bo zvišal delniško glavnicu od 10 na 50 milijonov Kč.

Davki v Italiji absorbirajo okoli 24 odstotkov narodnih dohodkov. Dohodek na glavo je cenjen na ca. 2200 lir. Pred vojsko so vzeli davki 12-5% narodnih dohodkov. Ker zadenejo ti davki nakupno moč širokih plasti prebivalstva in po tem ovinku industrijo samo, moremo razumeti forciranje Italije za pridobitje novih prodajnih trgov, predvsem na Balkanu.

Glede olajšanja v mednarodnem železniškem transportu nekaterih blagovnih vrst se je vršila v Neapolu konferenca srednjeevropskih držav, ki se je je udeležila tudi Jugoslavija. Dosegel se je dogovor, ki bo stopil v veljavo 1. avgusta.

Sindikati ruhrskega premoga je podaljšal zopet za eno leto.

Mednarodni kartel vagonov je smatrati kot perfekten. Glej poseben članek.

Zvišani davek na uvoz avtomobilov v Franciji se ne računi več po vrednosti avtomobila, temveč po teži. Zvišanje je za 10 odstotkov za velike avtomobile, postopoma do 60 odstotkov za manjši.

Z bombažem obdelani svet v U. S. A. bo letos najbrže 5 odstotkov manjši kot je bil lani.

Zvišanje uvozne carine v Bolgariji od 1-5 na 6 levov je predlagano v sobranju. Beremo, da bo veljalo zvišanje za nazaj do 12. t. m.

Carina na pšenico in varilni ječmen v Nemčiji je s 25. aprilom povišana od 12 na 15 mark za meterski stot.

Carino na inozemski sladkor na Ogrskem je vlada zvišala od 26 na 36 zlatih kron.

Vi zaslužite,

Razpečuje v kraljevini Jugoslaviji Fran Ksav. Ležnik, Maribor, Cankarjeva 26

če imate

MAGGI-jeve izdelke za juhe

stalno v zalogi!

Iz prakse upravnega sodišča v Celju.

Judikati finančno - pravnega referata upravnega sodišča.

(Zbral referent finančno - pravnega senata g. dr. Ludvik Brence, sodnik upravnega sodišča v Celju.)
(Nadaljevanje.)

ADMINISTRATIVNO POSTOPANJE FINANCIH OBLASTEV.

1.

Nepoznanje zakonov. Nepoznanje zakona ne opravičuje in ne obvaruje pred posledicami, ki sledijo vsled iz takšnega nepoznanja izvirajočega postopanja. To velja tudi za inozemca, ki je stopil v pravno sfero naše države. (F. 67/25-10.)

2.

Načelo dveh upravnih stopenj. Zoper akte upravnih oblastev I. stopnje gre po členu 18 upravnosodnega zakona pritožba praviloma na višje upravno oblastvo in še le zoper odločbo zadnjega oblastva sme se vložiti tožba na upravno sodišče. Izjema od tega pravila velja le, če takega višjega oblastva ni ali če zakon izrečno izključuje pritožbo na višje administrativno oblastvo. (F. 69/29.)

3.

Zakon o ustanovitvi in ureditvi državne razredne loterije (U. I. 1922/13) čl. 17. V besedah »finančna oblastva« so zapopadana finančna oblastva več stopenj, tako da gre pritožba zoper kazenske izredke prvostopnih oblastev na finančna oblastva II. stopnje, kar bi bilo tudi v skladu z načelom dveh stopenj čl. 18 upravnosodnega zakona.

Ako je odločalo n. pr. finančno oblastvo, ki ni neposredno podrejeno ministrstvu financ (poprej finančno okrajno ravnanje), gre najprvo pritožba na višje finančno oblastvo (finančno direkcijo) in šele zoper odločbo drugostopnih oblastev se sme vložiti pritožba pri upravnem sodišču. (F. 265/28-6, F. 305/28-7, F. 127/23-7.)

4.

Instančna pot v taksnih zadevah. Čl. 22 taks. zak. z dne 27. junija 1921 Sl. N. 152 in 25. oktobra 1923 Sl. N. 255. Zahtevek po povračilu takse v smislu gornjega določila je pravno sredstvo, v kolikor odločujejo v prvi vrsti pravni momenti, ker se mora odločevati po besedilu zakona, predvsem o umestnosti ali neumestnosti plačila pristojbine, tedaj n. pr. tudi o takšni obveznosti. Poleg tega bodo večkrat merodajni tudi vidiki pravičnosti, milosti in proste uradne presoje (F. 7/24-7.)

5.

Bistveni nedostatk. Č. 26 upravnosodnega zakona. Okolnost, da je davčno oblastvo I. stopnje intimiralo navodilo II. instance, ki ga je ta izdala zgolj le radi pouka nižjega oblastva v pogledu nadaljnjega postopanja z ozirom na strankino pritožbo zoper vmesni upravni akt I. stopnje (poziv na predložitev prijave opravljenega predmeta), pomotoma kot o d l o č b o prizivne instance, ni bistven nedostatek, ako je II. instance pozneje odredila uvedbo povsem novega priredbenega postopanja, ki pa še ni dovedlo do končne meritorne odločbe, ki še le bode sposoben substrat za upravnosodno tožbo. (F. 147/29-9.)

6.

Instančni tok. Čl. 18 upravnosodnega zakona. Nedostatek v postopanju, da je odločalo v nasprotju z načelom dveh stopenj čl. 18 upravnosodnega zakona celo troje stopenj, od katerih je bila sicer druga stopnja inkompetentna, ni bistven, ker strankino pravno stališče ni oškodovano z ozirom na to, da je zadnje odločbo izdalo kompetentno oblastvo, tako da je re-

Gibanje trgovinskih obratov v Ljubljani.

Po poročilu Gremija trgovcev v Ljubljani je bilo v Ljubljani v času od 1. januarja do 25. aprila 1930 prijav:

Trgovina s specerijskim in materialnim blagom: 1. Podlogar Anita, Bleiweisova c.

Trgovina z mešanim blagom: 1. Koser Svetozar ml., Mestni trg; 2. Berbuč Josip, Gledališka ulica.

Trgovina z delikatesami: 1. Musar Josip, Sv. Petra c. 61; 2. Zakrajšek Angela, Trnovska ul. 19; 3. Perklič Marija, Zaloška cesta.

Trgovina z živili: 1. Čamernik Ivanka, Dunajska c. 46.

Trgovina s slaščicami: 1. Končar Franjo, Kino »Dvor«.

Trgovina z mlekom: 1. Fran Kompare, Vidovdanska c. 20; 2. Ciber Barbara, Resljeva c. 7.

Trgovina z manufakturnim, galanterijskim in modnim blagom ter konfekcija: 1. Vidmar Rudolf, Dunajska c. 98; 2. Matej Živko, Dunajska c. 60; 3. Re Contardino, Masarykova c. 21; 4. Babič Janja, Pod Trančo 2; 5. Gorup Drago, Miklošičeva c.; 6. Polach Edvard, Mestni trg; 7. Matjan Alojzij, Sv. Petra c. 8.

Sejmarstvo: 1. Kalan Josip, Vidovdanska c.

Trgovina s tehničnimi, pisarniški-mi potrebščinami ter pisalnimi stroji: 1. Peter Angelo d. d., Gledališka ulica 4; 2. Legat Ivan, Prešernova ulica 44; 3. Junc Milka, Miklošičeva cesta 7; 4. Tomšič Marija, Sv. Petra cesta 52; 5. Prelog A. d. z o. z., Marijin trg.

Agenture in komisije: 1. Rajtharek Viljem, Dunajska c. 29; 2. Schade Walter, Linhartova ul. 9; 3. Pavletič Rudolf, Šelenburgova ul. 7; 4. Mer-slavič Angela, Wolfova ul. 10.

Trgovina z lesom: 1. A. Zemljak & Mesnjajeva d. z o. z., Gledališka ul.; 2. »Lesna« d. z o. z., Bethovnova ul. 3; 3. Skrbec & Bartol, Miklošičeva c. 6.

Trgovina s kurivom: 1. »Kurivo« d. z o. z., Dunajska c. 38; 2. Krže Stefanija, Trnovski pristan.

Trgovina z zobotehničnimi predmeti: 1. Kokalj Fran, Sv. Petra c. 2.

Trgovina z avtomobili, motornimi kolesi itd.: 1. V. & M. Barešič & Comp., Dunajska c. 12.

Trgovina z umetninami: 1. Miha Males, Kongresni trg 3.

Trgovina z graverskimi predmeti: 1. Rabič Teodor, Kolodvorska ul.

Prodaja patentnih predmetov: 1. Rojnik Fran, Pred Škofijo 21.

Drogerija: 1. Dr. Kinsky Ana, Krekov trg 7.

Skupaj 38 prijav.

Odjave:

Trgovina z delikatesami: 1. Hruška Cecilija, Zaloška cesta; 2. Pišlerič Marija, Vošnjakova ul.

Trgovina z mešanim blagom: 1. Šterk Peter, Stari trg.

Trgovina z manufakturnim, galanterijskim in modnim blagom: 1. Grobelnik Marija, Mestni trg; 2. Zupančič Leopoldina, Poljanska c.; 3. Traun Marija, Stari trg; 4. Gostinčar Maks, Sv. Petra c.; 5. Gnezda Tilka, Turjaški trg; 6. Serneč Mihael, Metelkova ul.

Sejmarstvo: 1. Kalan Josipina, Vidovdanska c. 2.

Trgovina z elektrotehničnimi stroji in predmeti: 1. Ing. Fran Vrečko.

Trgovina z lončeno posodo: 1. Vidovič Marija, Vodnikov trg.

Trgovina s papirjem in pisarniški-mi potrebščinami: 1. Sušnik Hedvika, Sv. Petra c. 52.

Trgovina z lesom: 1. Alphanderi Ernest; 2. Fran Skrbec, Linhartova ul.; 3. »Cenezal«.

Trgovina s kurivom: 1. Rot Nežika, Sv. Petra c. 85.

Trgovske agenture: 1. Kraker Josip, Poljanska c.

Skupaj odjav 18.

Glasom zadnjega poročila se je za čas od 18. novembra do 27. decembra prijavilo na novo 22 obrtov, odjavilo 5.

Za čas od 1. januarja do 25. aprila 1930 je pa prijavilo 38 oseb svoje obrti, dočim jih je odjavilo 18.

Ljubljanska borza

Tečaj 25. aprila 1930.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-75
Berlin 1 M.	13-485	13-515
Bruselj 1 belga	—	7-8915
Budimpešta 1 pengő	—	9-8850
Curich 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šiling	—	7-9672
London 1 funt	274-47	275-27
Newyork 1 dolar	—	56-41
Pariz 100 fr.	—	221-70
Praga 100 kron	167-06	167-86
Trst 100 litr	—	296-25

Kvalitetna znamka

šenje v III. instanci razpravljaajočega administrativnega oblastva smatrati kot odločbo v smislu čl. 18 upravnosodnega zakona in kot sposoben substrat upravnosodne tožbe in razsodbe. (F. 130/29.)

(Nadaljevanje prihodnj.)

Trgovina.

Zunanja trgovina Poljske v prvih treh letošnjih mesecih se je zaključila z aktivnim saldo v znesku 64-3 milijona zlatov; lani je bila v istih mesecih pasivna z 247-4 milijoni.

Zunanja trgovina Avstrije v prvem letošnjem četrtletju izkazuje 673-8 milijona šilingov uvoza (lani 733-2) in 457-7 milijona šilingov izvoza (lani 465-2); letošnji deficit v znesku 216-1 milijona šilingov je za 51-9 milijona šilingov manjši kot lanski.

Znaki za otvoritev trgovine med Ogrsko in Sovjetsko Rusijo se množijo; bemo, da bo to trgovino financiralo berlinsko bančno podjetje Mendelsohn. Kot najvažnejše izvozno blago Ogrske pridejo v poštev stroji, na ruski strani pa razne vrste lesa.

Bančna in trgovska d. d. v Temišvaru, ki razpolaga z glavnico 62½ milijona lejev in z rezervami ca. 100 milijonov lejev in ki upravlja za 480 milijonov lejev hranilnih vlog, je imela v preteklem letu nad 24 milijonov lejev čistega dobička.

Nadprodukcija v surovem maslu. Na mednarodnih trgih surovega masla se ugotavlja v zadnjem času rastoča nadprodukcija, ki je konzum ne more prevzeti. Danska svojih velikih množin ne more prodati v Anglijo in mora ceno neprestano zniževati. Ta pocenitev se pozna potem tudi na drugih evropskih trgih. Zelo sta znižali cene Švedska in Holandska, pa tudi Finska in Letvija; in ker prihaja sibirsko surovo maslo z vedno večjimi množinami ob nizkih cenah na trg, kaže tendenca še nadalje navzdol. Ruska, oziroma sirska konkurenca se pozna povsod.

Ameriške velebanke.

Pred kratkim izvršena fuzija bank Equitable Trust, Chase National in Interstate Trust Co. je osnovala ogromno bančno podjetje, ki razpolaga z več kot 2800 milijoni dolarjev v glavnici in rezervah. S to fuzijo sta bili porinjeni v ozadje zlasti newyorška National City Bank in angleška Midland Bank. Fuzija omenjenih treh bank se je izvršila na ta način, da so izmenjali štiri delnice Chase National za pet delnic Equitable in eno Equitable za 2½ Interstate Trust. Ime nove banke je Chase-Equitable.

Ta koncentracija je nadaljevanje mnogih bančnih spojitvev v lanskem letu, ki predstavlja posebno dobo v zgodovini ameriške bančne koncentracije. Vzrok za ta razvoj je v tesni zvezi z ostalim gospodarskim razvojem, ki kaže z malimi protitardarci stalno gibanje navzgor; to gibanje pride do izraza ne samo v izrednih eksportnih prevoških, temveč tudi v indeksnih številkah najvažnejših gospodarskih panog. Močno koncentracijsko in razširjevalno gibanje ameriškega gospodarstva je moralo dovesti do razmernih zahtev na banke, ki vsled posebnovrstne ameriške bančne zakonodaje deloma niso mogle zadovoljiti kreditnih želj svojih klientov. Ameriška bančna zakonodaja prepoveduje namreč, da bi dobil posamezni klient ali posamezna tvrdka kreditiranih več kot 10 odstotkov glavnice skupaj s čistim dobičkom in z nerazdeljenimi dividendami. Koncentracija bank ima pa poleg omenjenega razvoja vzrok tudi v povečanih borznih kupčijah; ca. 50 odstotkov vseh bančnih aktiv je sestavljen iz vrednotnih listin in iz kreditov na vrednotne listine. Dalje je koncentracija

bank tudi v zvezi s stremljenjem po zmanjšanju rizika, po povečanju dobička z zmanjšanjem stroškov in po okrepitevi splošnega ugleda.

Moment zmanjšane rizika ima pri ameriških bankah še svoj poseben pomen. V nasprotju na primer z nemškimi zasebnimi bankami prevladuje v Ameriki načelo specializiranih bank, pri katerih se zgube dosti močneje javljajo kot n. pr. pri nemških i. dr. S spojitvijo dveh ali več bank se pa delokrog bistveno razširi; zato se fuzionirajo po možnosti take banke, ki imajo različno glavno udejstvovanje. S tem se riziko bistveno zmanjša in ima obenem klient to ugodnost, da se mu za razne svoje bančne posle ni treba obračati na več bank.

Ves ta razvoj je pred nekaj časa označil P. Warburg na ta način, da ne živimo samo v dobi vertikalne in horizontalne industrijske koncentracije, temveč da se tiče ta razvoj tudi bank. Gigantske oblike, ki jih je zavzela industrija na obeh straneh Atlantika, stavijo tudi razmerne zahteve na banke. Mislimo si o starem sistemu specializiranih bankirjev to ali to, tendenca po tvorbi velebank je neobhodno potrebna. Pred koncentracijskim gibanjem je bila doba glavninskih zvišanj, da se na ta način zadovoljijo zvišane zahteve gospodarstva, kar ima pa glede na rentabilnost določene meje.

Sledeči seznam nam je dokaz o zvišanju glavnice pri mnogih velikih bankah pred njih spojitvijo, dočim so se druga zvišanja glavnice izvršila hkrati s fuzijo. V majniku 1928 je zvišala National City Bank of New York svojo glavnico od 75 na 90, v januarju 1929 od 90 na 100 milijonov dolarjev; dalje v januarju 1929 Chase Bank od 50 na 60, Irving Trust and Comp. od 32 na 40, Guaranty Trust Co. od 30 na 40, Bankers Trust Co. od 20 na 25 milijonov dolarjev.

Razen fuzij manjših bančnih zavodov, ki gredo nazaj do leta 1926, so se izvršile fuzije velikih bank vse v zadnjem času. Guaranty Trust Co. of New York se je mogla s prevzetjem National Bank of Commerce povzpeti za par mesecev na prvo mesto v Ameriki, na katerem je bila dotedaj National City Bank of New York. S prevzetjem banke of Commerce so dosegla aktiva banke Guaranty prvič svoto dveh milijard dolarjev. Tekmova-

nje obeh denarnih titanov se je končalo nato z zmago National City, ki je prevzela Farmers Loan and Trust Co. S poznejšim prevzetjem Corn Exchange je prekosila National City tudi angleško Midland, ki je bila dotadaj prva na svetu.

Pri teh spojitvah niso bila gonilna sila samo narodno-gospodarska in zasebno-gospodarska razmotrivanja, temveč tudi stremjenje po ugledu. Ugled in delokrog se s fuzijo umevno povečata in se potisne hkrati ta ali ona banka v ozadje. Začne se tekma, ena fuzija potegne drugo za seboj itd., nastane hausse v bančnih fuzijah, ki še ni pri kraju.

Nikakor ne smemo misliti, da se obenem z ojačenjem ugleda potom fuzije in s tem v zvezi s povečanjem delniške glavnice izvrši tudi razmerna ekspanzija depozitov. Iz vzrokov previdne naložbe kapitala naložijo namreč velike trdike svoje depozite zelo pogosto pri več bankah. Če se torej dve taki banki fuzionirata, se večkrat novemu podjetju del denarja odtegne in se pogosto naloži pri manjših zavodih, ki obljubljajo pri pridobivanju klientov bolj individualno postopanje. Vrsti deseterih največjih bank sveta je sedaj sledeča:

	milj. dol.
Chase-Equitable	2800
National City	2210
Midland	2170
Lloyds	2090
Guaranty Trust	2010
Barclays	1870
Westminster	1620
National Providence	1490
Deutsche Bank und Disconto-gesellschaft	1320
Bank of Italy	1050

Če se ne bo združila National City z Iroing Trustom (715 milj. dol.), bo zopet na prvem mestu, z 2925 milj. dol.

Poljsko gospodarsko pismo.

Gospodarska kriza se je javila v zadnjih tednih še bolj izrazito kakor doslej. Število brezposelnih je s ca. 350.000 osebami naraslo daleko preko lanske višine, produkcijski obseg so morali nadalje omejiti, število insolventov raste vidno; leta 1928 je bilo javljenih 288 insolventov, v preteklem letu 485; pri tem pa še ni vračunjeno

število zasebnih poravnjav, ki je mnogo večje in ki se statistično ne more ugotoviti.

Poročila iz posameznih industrij so vsekož neugodna. Produkcija črnega premoga pada, a se zaloge vseeno kopičijo in so narasle na ca. 1.800.000 ton. Še bolj se pozna padec v železni industriji; sprejemna moč domačega trga je močno padla, izvoz pa zadeva na rastoče težkoče in naročila stalno padajo. Položaj lesnega trga je trajno napet, prodaja zastaja. Cene rezanega lesa so nezadovoljive, prodaja okroglega lesa pa ne more doseči večjega obsega. Tožijo nad rusko konkurenco v eksportu, ki pritiska na cene. V tekstilni industriji trajajo težkoče naprej in je trajna kriza prav v zadnjih dneh povzročila insolventnost številnih velikih tvrdk.

Tudi položaj poljedelstva je trajno težaven, ker so cene za poljedelske produkte nadalje padle in so se takozvane »škarje cen« še razširile; indeks cen za poljedelske produkte je bil v letošnjem februarju 69,3, lani 92,3, za industrijske izdelke 98,2 in 103,9. Aktivnost trgovske bilance v prvih letošnjih mesecih nas glede težkega položaja ne sme varati.

Olajšanje na mednarodnem denarnem trgu, ki se na Poljskem doslej razmeroma še malo pozna, ni še moglo dovesti do poživljenja v industriji in trgovini. Poljska banka je sicer v zadnjem času obrestno mero dvakrat znižala, a zasebni denarni trg ji ni zadostno sledil; zasebna obrestna mera dosega zlasti v industrijskih krajih, ki se morajo boriti z največjimi težkočami, najvišjo izmero in gre do 18 odstotkov in še više.

STOKRATNI UPRAVNI SVETNIK.

Znani finančnik Jakob Goldschmidt od Darmstädtske banke je postal upravni svetnik avtomobilske delniške družbe Büsing. S tem je dobil svoje stoto upravno mesto. V finančnih krogih je namjenje zelo razdvojeno, če ni takšno kopčenje velikih upravnih mest v eni sami roki nasprotno smislu in namenu delniško-upravne institucije. Sicer pa to ni drugega kot ponavljanje ene in iste pesmi, ki se poje po vsem svetu.

KONJUNKTURA V AMERIKI SE BOLJŠA.

Znani ameriški narodni ekonom Ayres obravnava konjunkturne izglede Zedinjenih držav in sklepa iz raznih znakov na skorajšnje zboljšanje konjunktura. Opozarja na dejstvo, da so poljedelska dela zopet v teku, da se je stavbno delovanje v zadnjem času znatno piživilo, da so se cestna dela pričela in da se je na avtomobilnem trgu pričela pomladanska kupčija. Obstoječe obilne kreditne ponudbe po znosnih pogojih pospešujejo poživljenje kupčije in se je vled tega kreditnega izobilja emisijsko delovanje zelo pomnožilo. Potom posojil napeti kapital se od onih, ki so posojilo najeli, takoj investira, tako da se mora označiti poživljenje bondnih emisij kot izhodišče za zboljšanje vsega gospodarskega položaja ameriških Zedinjenih držav.

SLADKORNA PESA V ANGLIJI.

Že parkrat smo pisali, da se hoče Anglija glede preskrbe s sladkorjem po možnosti osamosvojiti in da producira že 15% svoje sladkorne porabe sama. Pred vojsko na Angleškem nihče niti najmanj ni mislil, da bi mogla uspevati tam sladkorna pesa, sedaj je pa s sladkorno peso obdelani svet od leta do leta večji. Predsednik Britanske zveze pridelovalcev sladkorne pese naznaja te dni, da bo ta svet letos zopet za 54 tisoč acrov narasel in bo s tem dosežena izmera 232.000 acrov. Torej bo letošnji prirastek skorja 30-orstoten. Za prihodnje leto je napovedan nadaljnji prirastek 88.000 acrov ali 38%. Na ta način upajo, da bo v prihodnjem letu dosegla domača angleška produkcija 350.000 ton sladkorja. 1 acre = 40-468 arov.

Eksport avtomobilov iz Amerike močno pada; po vrednosti je padel v januarju napram lanskemu januarju za 35 odstotkov, v februarju za 47 odstotkov. Veliko pripomore k temu padcu splošno gibanje v evropski avtomobilni industriji.

Naročajte »Trgovski list«!

DANZIG SE PRIKLJUČI POLJSKI VREDNOSTI?

Po poročilu iz Varšave se v poljski javnosti živalno rapravlja želja, ki izhaja menda iz gospodarskih krogov Danziga (Gdanskega) in ki meri na to, da se vrednota Danziga zamenja s poljskim zlatom. Varšavsko časopisje je mnenja, da je ta želja izšla iz potrebe, da se v tekmovalstvu z ameriško hitro rastočim poljskim pristaniščem Gdynia uvede nova meloda in bi se dosedanj življenski stroški gospodarskega prometa med tem olajšala tehnika gospodarskega prometa med Danzigom in poljskim zaledjem.

Irzna poročila

Padec na bakrenem trgu, ki smo ga naznanili, se je pojavil z vehementno silo in je prisilil marsikakšno podjetje do redukcije obrata. Evropa sedaj zelo nakupuje.

Cene bencina na Daljnem vzhodu so vsled borbe med Standard in Royal Shell zopet globoko padle. Sedanja cena 11 cents, v kateri je vsebovan tudi davek 7-5 cents za 1 liter, je najnižja po vojski.

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 28. aprila t. l. ponudbe glede dobave ventilov in manesmanovih cevi; do 12. maja t. l. pa glede dobave 1000 kg transformatorskega olja, 300 kg strojne masti in 500 kg strojnega olja. — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 7. maja t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg tovozne masti ter glede dobave raznih pletenih bombažnih vrvic. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) — Dne 13. maja t. l. se bo vršila pri Komandi 45. pešadijskega polka v Mariboru ustnena licitacija glede dobave živil (fižol, riž, zdrob, sladkor, čebula, olje, kis, čaj, kava, cikorija, ječmen, marmelada, suhe slive, loj itd.). (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri blagajniku omenjenega polka.)

VINO CET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristinega vina.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

Od dobrega najboljši je samo

GRITZER - ADLER - KAYSER

Šivalni stroj in kolo elegantna izvedba - najboljši material

URANIA pisalni stroji v 3 velikostih

Novost: šivalni stroj kot damska pisalna miza

Samo pri

Jos. Petelinc-u

Ljubljana, Telefon int. 2913

Zmerne cene, tudi na obroke

- KNJIGOVEZNICA - K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE

STRACE

JOURNALE

SOLSKÉ

ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE

KNJIŽICE

RISALNE

BLOKE

I. T. D.

PUCH KOLESA

SVETOVNA

ZNAMKA SO

IN

OSTANEJO

NA PRVEM

MESTU

PLAČLJIVO

TUDI

NA OBROKE

IGN. VOK, LJUBLJANA
PODRUŽNICA NOVOMESTO

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. - Raznovrstno rudniško vodo.

Lasna pražarna za kavo in moko za dilažo s električnim obratom. Ceniki na razpolago!

Brzjavlj: Krispercoloniale Ljubljana

Telefon štev. 2263

ANT. KRISPER COLONIALE

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne

robe - Velepražarna

kave - Mlini za dilažo

Telna postrežba

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirita, raznega

žganja in konjaka -

Mineralne vode - - -

Ceniki na razpolago

Ustanovljeno leta 1840